

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Panenský Týnec, okr. Louny

Základní škola Panenský Týnec 166, 439 05 Panenský Týnec

Identifikátor školy: 600 082 954

Termín konání komplexní inspekce: 19. – 21. listopadu 2001

Čj.	061 298/2001-2005
Signatura	Kf3cv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Panenský Týnec, okres Louny je od 1. ledna 1995 právním subjektem, který zřídila obec Panenský Týnec dne 7. prosince 1994, a dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaného Školským úřadem v Lounech pod č.j. 218/99-KÚ s účinností od 1. září 1999 sdružuje kromě základní školy (kapacita 270 žáků) i školní družinu s kapacitou 40 žáků a školní jídelnu s možností vařit 200 jídel denně.

V současné době se v této úplné základní škole vzdělává v sedmi třídách. První stupeň je složen ze samostatné třídy s 1. ročníkem a ze dvou tříd, kde se vyučuje malotřídním způsobem (2. + 3. a 4. + 5. ročník), druhý stupeň tvoří samostatné třídy jednotlivých ročníků bez ohledu na počet žáků. Nyní navštěvují školu 103 žáci, ve školní družině je oficiálně zapsáno 25 žáků, ale ve skutečnosti je zde v evidenci ještě dalších 12 žáků, za které obec vybírá poplatek. Školní jídelna vaří v průměru 196 obědů denně (včetně obědů pro veřejnost). Do školy docházejí v tomto školním roce žáci z dvanácti obcí, dopravní obslužnost není příliš dobrá, některé žáky musejí do školy dovážet auty jejich rodiče. Žáky vzdělává a vychovává 11 pedagogů (10 učitelů a jedna vychovatelka školní družiny). Škola v současné době nevzdělává žádné cizince.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu inspekční návštěvy proběhla 41 hospitace, inspektoři navštívili všechny třídy školy a všechny vyučující. Poznatky, které vycházejí z přímého sledování průběhu vzdělávání, z kontrol povinné dokumentace a z žakovské dokumentace (žakovské knížky a notýsky, školní a domácí práce i práce kontrolního charakteru), byly utříděny do čtyř bloků vzhledem k uvedenému počtu tříd a učitelů, z nichž někteří vyučují 4 až 5 předmětů.

Blok předmětů na 1. stupni

V rámci hospitační činnosti byly navštíveny hodiny českého jazyka, matematiky, prvouky a přírodovědy. Učitelky se na hodiny připravovaly se snahou po co největší efektivitě vyučovacího procesu a svou přípravu podřizovaly i malotřídnímu způsobu výuky. V plánování matematiky v druhém ročníku došlo k chybě, když není dosud zareagováno na Dodatky a doplňky učebního plánu Základní školy č.j. 25018/98-22. Ze zápisů v třídních knihách z 2. a 3. ročníku školního roku 2000/2001 je zřejmé, že se v rozporu s osnovami ve 2. ročníku stále probírá učivo (násobilka do 10 a následně i dělení) přeřazené do 3. ročníku. Podle předložených tematických plánů tak bylo plánováno učivo i pro letošní školní rok.

Podmínky pro výchovně vzdělávací proces jsou průměrné. Pouze jedna učitelka má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Při práci využívaly učitelky především učebnici, pracovní sešity a školní sešity. Používaly i vlastní namnožené texty a kopírované individuální úkoly. Trojrozměrné pomůcky byly použity jen při přírodovědě, obrazový materiál pak při prvouce. Ve všech třídách je dostatek tabelárních přehledů učiva rozvěšených tak, aby je měli žáci setrvale na očích. S výjimkou 1. třídy byla podceněna úloha školní tabule, jejímuž využití nevěnovaly učitelky náležitou pozornost a na níž až na řídké výjimky pracovaly samy. Setrvalé využívání pracovních sešitů má vliv na zhoršenou úpravu žakovského písma, k čemuž přispívá i nepatrná péče o výchovu ke správnému držení těla při čtení a psaní, neprocvičování jemné motoriky, přehlížení správného držení pera a také správného rozsazení leváků, kteří si s praváky navzájem překázejí. Ve druhé třídě nemají žáci vyšší postavy z 3. ročníku vhodný žakovský nábytek. Když byla při hodinách pomíjena relaxace, žáci jevíli stopy únavy, přestávali se aktivně učit.

Hodiny ve třídách s málotřídním uspořádáním se nesly ve znamení frontální práce, při které se střídaly přímé a nepřímé činnosti. Učitelky věnovaly rozdílným ročníkům přiměřeně dlouhou dobu, zřetelně věnovaly čas a potřebnou pozornost integrovaným žákům, měly pro ně připravené zvláštní úkoly a dávaly jim příležitost zapojit se do práce. Snaha po maximálním výkonu však vedla k podcenění práce s chybou: v písemných projevech jsou chyby označené učitelkou opraveny žáky jen občas a to jen mechanickým opisováním, často s novou chybou. Samostatné práce v sešitech (a to i v domácích) jsou nepřiměřeně dlouhé a jejich úprava má nízkou úroveň, navíc nejsou dostatečně četné, protože žáci plní více úkolů v pracovních sešitech, v nich pak nelze provádět opravu vůbec a už vůbec v nich není možno dbát na úhlednost práce. Již v 1. ročníku je třeba vést žáky k pomalejšímu a pečlivému psaní číslic (diktát příkladů). Nová látka navazuje na procvičenou látku starší. V průběhu hodin bylo zřejmé, že se učitelky snaží vycházet z životních zkušeností žáků a z jejich všednodenních zážitků (v hodinách prvouky, přírodovědy, mluvnice). Učivo bylo vykládáno odborně správně, žáci se postupně a přiměřeně svému věku učí používat jednoznačných termínů.

Pozitivním jevem je, že jsou žáci pravidelně hodnoceni a to především známkami za výkon, v průběhu hodin i povšechnou pochvalou. Povšechné pochvaly se objevují také v sešitech. Žákovské knížky poskytují vcelku postačující informační materiál pro zákonné zástupce žáků. Nedostatkem bylo, že žádná hodina nebyla řádně ukončena a zhodnocena, sebehodnocení žáky se také nevyskytovalo, protože některé hodiny končily až po zvonění.

Atmosféra hodin byla velmi klidná, vzájemně vstřícná, při výuce bylo patrné, že učitelky mají potřebnou autoritu, žáci je respektovali a plnili všechny zadané pokyny. V hodinách, kde panoval větší chvat a úsilí o vysokou efektivitu pracovních výkonů, však chybělo komunikační uvolnění. Žáci pak měli menší příležitost souvisle se vypovídat a méně se učili umění naslouchat. Přesto se učitelky snažily dát každému žáku příležitost uplatnit se.

Vzhledem k průměrným materiálním a psychohygienickým podmínkám, chvatu v průběhu vyučovacího procesu, k průměrné úrovni vnější motivace a malé motivaci vnitřní a také vzhledem k úrovni vzájemné komunikace hodnotí ČŠI celkově výuku ve zhlédnutých hodinách uvedených předmětů na 1. stupni jako průměrnou.

Blok cizích jazyků

Při hospitační činnosti byly navštíveny hodiny anglického a německého jazyka.

Týdenní dotace hodin pro oba cizí jazyky odpovídá deklarovanému učebnímu plánu. Vyučující zpracovali rámcové plány anglického jazyka rozdělením do dvou etap (4. – 5. ročník a 6. – 9. ročník). Svě časové a tematické plány postavili na textech učebnic pro jednotlivé ročníky, avšak učivo jednoho ročníku probírají dva roky, takže žáci, kteří opouštějí 5. ročník, zvládli jen učivo 4. ročníku a na 2. stupni v 6. ročníku probírají učivo ročníku 5. atd. Tím dochází k ročnímu zpoždování a k neplnění osnov. Vzhledem k tomu, že anglický jazyk se dosud v 8. a 9. ročníku nevyučuje (dobíhá tam výuka německého jazyka), musí škola přijmout opatření, aby do ukončení povinné školní docházky bylo učivo obou etap probráno.

Personální podmínky nemá škola vyhovující. Obě učitelky jsou odborně a pedagogicky nezpůsobilé, ale jejich práce v hodinách byla svědomitá a vycházela z kvalitní přípravy na vyučování. Mohly se opírat o dobře vybavenou polo odbornou pracovnu cizích jazyků, k dispozici mají audiovizuální techniku, zpětný projektor, mapy, přehledy učiva a nakopírované texty. Při hodinách byly však používány jen magnetofonové nahrávky. Kvalitu psychohygienických podmínek nepříznivě ovlivňují malé lavice v učebně anglického jazyka a také stavba hodin nepočítala s potřebnou relaxační činností žáků.

Organizování práce v hodině a zvolené formy činností vycházely z dobré a promyšlené přípravy, avšak oběma učitelkám chybějí pedagogické zkušenosti, didaktická obratnost

a nutně potřebují další vzdělávání a metodickou pomoc. Frontální výuka byla postavena na solidním jazykovém zázemí učitelek, avšak komunikace probíhala jen mezi učitelem a žákem, žáci často odpovídali pouze v krátkých větách a zcela chyběla mezižákovská komunikace s prvky tvořivosti.

Vnější motivace vycházela ze sdělení cíle hodin a v jejich průběhu používaly učitelky občas pochvalu za výkon a povzbuzení. Vnitřní motivace, která by vycházela z poznání důležitosti znalosti cizího jazyka a jeho praktického použití, chyběla. Dobrá byla práce s chybou. Hodnocení známkou nebylo v hodinách patrné, avšak kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že jejich frekvence je dostačující. Všem hodinám byla společná absence závěru vyučovací jednotky, shrnutí učiva a celkové zhodnocení práce žáků.

V žádné ze sledovaných hodin nedostali žáci prostor k vyjádření vlastního názoru na dosažený pokrok ve znalostech nebo na práci v hodině. Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly klidné a vstřícné.

Plánování práce v hodinách cizího jazyka je pouze vyhovující, podmínky materiální a psychohygienické jsou průměrné, stejně jako použité formy práce v hodinách, motivování a hodnocení žáků. Vzhledem k tomu hodnotí ČŠI výchovně-vzdělávací proces ve zhlédnutých hodinách cizího jazyka jako průměrný.

Blok společenskovedních a estetických předmětů na druhém stupni

Hospitace proběhly v předmětech český jazyk, dějepis, rodinná výchova, hudební výchova a výtvarná výchova a dále byly zkoumány záznamy o výuce občanské výchovy v třídních knihách včetně třídních knih ze školního roku 2000/2001. Časová dotace předmětů odpovídá zvolenému vzdělávacímu plánu. Učivo je probíráno v souladu s učebními osnovami, v předmětu český jazyk je kontinuita výuky zajištěna využitím učebnic, které jsou zpracovány včetně metodických příruček podle zvoleného vzdělávacího programu. Hodiny rodinné výchovy vyučují tři, občanskou výchovu čtyři vesměs třídní učitelé. Tím vznikají případy, kdy je téma probíráno duplicitně buď v rámci jednoho ročníku ve dvou předmětech, či ve dvou po sobě následujících ročnících. Kontrolu plnění osnov ztěžuje v literární výchově skutečnost, že v třídních knihách chybí konkretizace činností. Učivo předmětu dějepis je rozvrženo tak, že zbývá v 9. ročníku dostatek času na splnění látky osnov i systemizaci poznatků. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla promyšlená. Výuka je doplňována exkurzemi, kulturními a mimoškolními akcemi. Ve škole působí dva kroužky s výtvarným zaměřením, výtvarné práce zdařile doplňují výzdobu školy. Znalosti ze společenskovedních předmětů mohou žáci uplatnit i při vydávání školního časopisu.

Pro výuku českého jazyka a dějepisu má škola kvalifikované učitele, pro výuku sledovaných výchov učitele s odbornou způsobilostí škola nemá. Tato skutečnost částečně snížila efektivitu výuky hudební výchovy. Prostorové podmínky pro výuku předmětů jsou velmi dobré, pro český jazyk a výtvarnou výchovu je k dispozici polooborná učebna, dějepis je vyučován v kmenových třídách. Podmínky výuky příznivě ovlivňuje malý počet žáků ve třídách. Vybavení literaturou, slovníkovými pomůckami, pravidly a podobným materiálem je dostačující. Rovněž pomůcky, stejně jako AV technika jsou k dispozici a v průběhu inspekce byly účelně využívány. Žákovská knihovna ve škole existuje, k výuce však využívána není. Třídy svou úpravou, závěsnými tabelárními pomůckami a obrazovým materiálem jsou zaměřeny k vyučovaným předmětům. Hudební výchova je vyučována v dobře vybavené odborné učebně. Je zde klavír, klávesy a rytmické nástroje, kvalitní audiovizuální technika s dostatečným množstvím nahrávek. Jako negativní hodnotí ČŠI skutečnost, že chybí tabule s notovou osnovou, rovněž velikost žákovského nábytku neodpovídá velikosti žáků 2. stupně (původně se jedná o učebnu 1. stupně). Prostředí učeben působí esteticky. Méně příznivý stav je ve vybavení učebnicemi. Pro český jazyk jsou

s výjimkou literární výchovy v 7. ročníku učebnice k dispozici. Chybějí učebnice pro předmět dějepis včetně atlasů, žáci nemohou používat učebnice pro občanskou výchovu a rodinnou výchovu a rovněž učebnice hudební výchovy škola nemá. V některých případech jsou používány učebnice ještě z 80. let (např. dějepis v 6. ročníku).

Na počátku jednotlivých hodin jsou žáci seznámeni s cílem výuky, většinou je navazováno na domácí přípravu (domácí úkoly, referáty) a předchází výuku. Uplatňují se mezipředmětové vztahy. ČŠI zaznamenala většinou frontální výuku s řízeným rozhovorem. V převážné většině hodin je zařazena práce s texty, názornými pomůckami, cvičeními, žáci řeší praktické příklady, nechybí regionální problematika. Efektivita výuky v hodinách dějepisu a rodinné výchovy je nepříznivě ovlivněna absencí učebnic, většinu času zabere výklad učitele a diktování zápisů do sešitů. V hodinách hudební výchovy není dostatečná pozornost věnována hlasové výchově a rozvoji intonačních i rytmických dovedností. Žáci zpívají s hudebním doprovodem spolužáka, který ovládá některý nástroj, nebo zpívají s audionahrávkou. V hodinách výtvarné výchovy mají žáci dostatek prostoru pro vlastní realizaci v širokém spektru činností (malba, kresba, grafika, kombinované techniky, modelování apod.). V závěrech jednotlivých hodin nechybí shrnutí učiva, ověření pochopení látky. V hospitovaných hodinách se ČŠI nesetkala s věcně nesprávně interpretovaným učivem.

Žáci jsou ve většině hodin přiměřeně motivováni, ČŠI zaznamenala aktualizaci probírané látky na praktických příkladech, vnitřní motivace není příliš výrazná. Na začátku hodin jsou ověřovány znalosti žáků, obvykle orientačním opakováním, v hodinách dějepisu částečně neústrojně (se značně širokým záběrem učiva z dosud probrané látky 2. stupně). Pomoc učitelů žákům je běžná. Případné zkoušení podporuje zpětnou vazbu, v hudební výchově je v rozporu s pojetím výuky klasifikováno teoretické a biografické učivo. Aktivita a pozornost žáků upadala v hodinách, kde převažoval výklad učitele. Hodnocení práce žáků je zaměřeno převážně pozitivně, ojediněle se objevily předem vyjádřené pochybnosti vyučujícího k pracovním výkonům především u slabších žáků. Malý počet žáků ve třídách však umožňuje motivovat všechny žáky, všichni jsou zpravidla v hodině zapojeni.

Příznivé jsou psychosociální podmínky, ve třídách se vytvářejí pozitivní vztahy a dobrá atmosféra. Nejen v předmětu český jazyk je kladen důraz na rozvoj komunikativních schopností žáků. V některých hodinách však překotné tempo vedlo k tomu, že žáci jsou nuceni odpovídat jedním slovem. Komunikace a vystupování učitelů v hospitovaných hodinách byla na dobré úrovni, v ojedinělých případech byly zaznamenány autoritativní projevy vůči žákům. Případné projevy nežádoucího chování žáků řešili učitelé efektivně.

Přes významný nedostatek učebnic pro výuku rodinné výchovy, dějepisu a hudební výchovy, který nutí vyučující k frontální práci s delšími zápisy látky do sešitů, hodnotí ČŠI zhlédnuté hodiny pro kvalitní přípravu vyučovacího procesu a jeho uskutečňování (včetně složek motivačních, hodnotících a komunikativních) jako velmi dobré, v hudební výchově jako průměrné.

Blok přírodovědných předmětů 2. stupně

ČŠI sledovala a hodnotila kvalitu vzdělávání v povinných předmětech matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis a ve volitelném předmětu informatika.

Při kontrole plnění osnov vzdělávacího programu Základní škola bylo zjištěno citelně slabé místo v přírodopisu. V 7. ročníku školního roku 1999/2000 byla ukončena výuka zoologie u tématu *Motýli*. Po nákupu nových učebnic pokračovala výuka botanikou podle nových textů. Zjištěnou skutečnost projednala ČŠI s ředitelem školy i dotyčnou vyučující, chybějící kapitoly ze zoologie byly dodatečně zařazeny do 9. ročníku tak, aby požadavky osnov stanovené pro 6. – 9. ročník byly splněny. V ostatních předmětech nebyly nedostatky zjištěny.

Učivo osnov mají učitelé rozpracované formou časově tematických plánů, velmi dobře zareagovali na Úpravu osnov čj. 25 018/98-22 v členění učiva matematiky. Náplň volitelného předmětu informatika si stanovuje škola sama v souladu se svými možnostmi. Žáci se seznamují se základy programování, prací s textovým editorem a tabulkovým procesorem.

Sledované předměty vyučují 4 učitelé. Odborně i pedagogicky způsobilé je vyučováno 100 % vyučovacích hodin přírodopisu a zeměpisu a 75 % hodin matematiky. Pouze pedagogicky způsobilé jsou vyučovány předměty fyzika, chemie a informatika, pro něž učitelé s potřebnou odborností chybějí.

Výuka probíhá v odborných učebnách vybavených didaktickou technikou. Prostředí tříd, vybavených starším nábytkem, je svým odborným zaměřením pro výuku poměrně podnětné. Škola má dostatek starších pomůcek z dřívějších centrálních dodávek, vybavení je postupně doplňováno a inovováno (nové glóby, mapy, videokazety aj.). Výuka informatiky probíhá v malé učebně vybavené šesti postupně získanými (a tudíž i typově různými) PC. Nicméně umožňují práci s operačními systémy WINDOWS 95 a 98 a produkty MS Office. V jiných předmětech výpočetní technika využívána není. Pro přírodopis, zeměpis a matematiku mají žáci učebnice zpracované dle vzdělávacího programu Základní škola, pro fyziku a chemii ucelené sady učebnic škola nemá (používají se učebnice starší či různorodé tituly různých nakladatelství).

Učivo je po odborné stránce prezentováno žákům věcně správně. Stanovených výukových cílů bylo dosahováno výhradně frontálním způsobem. Výuka je orientována na průměrného žáka, tempo vyhovuje a poskytuje dostatečný prostor pro pochopení učiva i žákům slabším. Absence diferencovaného přístupu však chyběla zejména ve vztahu k prospěchově lepším žákům. Těžké práce v hodinách spočívalo většinou na učiteli, malý prostor byl pro samostatnou práci žáků, téměř žádný pro kooperativní činnosti. V průběhu výuky se využívalo mezipředmětových vztahů, při prezentaci nového učiva vycházeli učitelé z dosavadních znalostí žáků a jejich zkušeností z běžného života. K motivování žáků využívali videonahrávek, demonstračních pokusů, manipulaci s pomůckami umožňovali i žákům. V zeměpisu byla velmi dobrá pozornost věnována i aktualizaci učiva (učivo o Evropské unii). Frontální způsob výuky však často potlačoval počáteční elán a aktivitu žáků, minimálně se využívalo her a soutěží; malý prostor byl pro zapojení žáků do tvorby hodiny i v případech, kdy se toto nabízelo (referáty, získávání informací z další literatury apod.). Dobrá pozornost je věnována procvičování učiva a ověřování jeho zvládnutí. Učitelé poskytují žákům při řešení úloh individuální pomoc a radu, průběžně je hodnotí za výkon se snahou po objektivitě hodnotícího procesu. Z časového hlediska byly hodiny zvládnuty, v jejich závěrech bylo pamatováno na shrnutí učiva, prováděné většinou učitelem.

Úroveň komunikace ze strany učitelů byla velmi dobrá, většinou však jednosměrná. Prostor pro komunikaci ze strany žáků byl často jen při dílčích odpovědích v řízených rozhovorech. Malý počet žáků a velmi pěkný vztah k nim ze strany učitelů vedly k příjemné, nestresové atmosféře ve všech zhlédnutých hodinách.

Plánování učiva má celkově průměrnou úroveň, stejně tak hodnotí ČŠI i personální zajištění výuky. Materiální zajištění výuky je spíše nadprůměrné, avšak frontální výuka s tradiční volbou forem a metod práce stejně jako motivace žáků k práci, jejich hodnocení a komunikace s nimi jsou na průměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání má v přírodovědných předmětech celkově průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vzhledem k dílčím hodnocením výchovně-vzdělávacího procesu ve výše uvedených blocích hodnotí Česká školní inspekce výuku ve sledovaných hodinách na 1. i na 2. stupni jako průměrnou.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy má zpracovanou rámcovou dlouhodobou koncepci, která je na jedné straně závislá na finančních možnostech zřizovatele (měla by pokračovat rekonstrukce elektroinstalace, úprava vzhledu školy a jejího okolí i vybavování školní jídelny) a na druhé straně je závislá na tvůrčích schopnostech pedagogického sboru (vychovávat všestranně rozvinutého mladého člověka, který odolává nepříznivým a patologickým vnějším vlivům). Materiální a technické vylepšení školy a jejího okolí není v současné době reálné. Obec nemá dostatečné finanční prostředky. Ředitel školy je o této situaci informován, neboť je členem zastupitelstva obce. Rodiče ovlivňují život školy minimálně, při škole nepracuje ani Rada školy, ani žádná jiná občanská rodičovská iniciativa.

Roční plánování činnosti školy je sporé, zabývá se především operativními záležitostmi organizace školního roku. Život na škole probíhá na základě letitého úzu, navykklých činností, do nichž mohou členové pedagogického sboru vstupovat připomínkami a náměty. Měsíční plánování vypočítává úkoly, určuje jejich termíny a zodpovědné osoby za jejich splnění.

Učebním plánem se pro školu stal schválený vzdělávací program Základní škola č.j. 16847/96-2 s následnými úpravami a doplňky osnov, které vydalo MŠMT dne 25. 8. 1998 pod č.j. 25 018/98-22. Zvolený učební program není plněn ve své úplnosti. Kontrolou třídní dokumentace za školní rok 2000/2001 bylo zjištěno závažné opoždění výuky v anglickém jazyce (za celý uplynulý školní rok bylo probráno 40 % předepsané látky ve 4. ročníku a nebyl splněn vůbec plán 5. ročníku) a vyučující ve 2. ročníku nezareagovala na výše zmíněné Úpravy a doplňky učebního plánu, když bylo vyučováno a automatizováno učivo násobení a dělení v oboru malé násobilky, jež má být vyučována až ve 3. ročníku. Škola nabízí v rámci volitelných předmětů konverzaci v cizích jazycích, domácí nauky, technické kreslení a informatiku. V rámci mimoškolní činnosti mohou žáci navštěvovat kroužky vaření, tvořivých prací, kroužek výtvarných prací, sportovní kroužky (fotbal, sportovní turistika).

Školní režim byl upraven podle podmínek dopravní obslužnosti ze spádových obcí. Tak začíná vyučování v 7.45. Došlo ke zkrácení třetí přestávky na 5 minut a přestávky na oběd na 55 minut.

V současné době se ve škole vzdělává 6 integrovaných žáků, kteří mají vypracované velmi kvalitní individuální vzdělávací plány a pro které jsou pořizovány potřebné kompenzační pomůcky z navýšeného rozpočtu školy.

Organizování

Ředitel školy řídí sedmitřídní školu sám.

Vzhledem k rozsahu práce při výchovně-vzdělávacím procesu, při zajišťování provozních podmínek a při zodpovědnosti za ekonomickou stránku právního subjektu požádal jednu učitelku o organizační pomoc. Sám přímo řídí školní družinu, pedagogický sbor, školnici a hospodářku školní jídelny. Školnice a hospodářka obdržely pak kompetence řídit další zaměstnance na svém úseku.

Tato organizační struktura je vzhledem k velikosti školy postačující.

Školní dokumentace je vedena s drobnými nedostatky, kontrolou třídní dokumentace z uplynulého školního roku byla zjištěna nejednotnost forem, jakými byla třídní dokumentace uzavírána. Tento nedostatek byl v průběhu inspekční návštěvy napraven.

Na škole nejsou ustaveny metodické orgány. Je tomu tak dílem pro malý počet pedagogů a dílem pro ředitelovu obavu z možné formálnosti práce, kdy by „...bylo naprosto zbytečné vytvářet nějaké předmětové komise se zbytečným schůzováním a zapisováním pro vyšší kontrolní orgány.“ (citát ze Závěrečné zprávy za rok 2000/2001). Pedagogické rady se scházejí podle ročního plánu pravidelně a mimo prospěchu žáků bývá program zaměřen na řešení operativních problémů. Pedagogické aktuality a rozsáhlejší bloky pedagogické osvěty se zde objevují sporadicky. Provozní porady bývají svolávány podle potřeby a je z nich pořizován zápis.

Vzhledem k velikosti školy jsou žáci i učitelé a správní zaměstnanci informováni o všech důležitých věcech včas. Také rodiče mohou získávat spolehlivé informace o prospěchu a chování svých dětí prostřednictvím rodičovských schůzek a informací v žákovských knížkách.

Svou práci prezentuje škola při kulturních vystoupeních v obci, prostřednictvím svého velmi kvalitního školního časopisu (redakční rada je složena z žáků vyšších ročníků 2. stupně) a tradiční je spolupráce s místní mateřskou školou při velmi úspěšných vánočních besídkách a při uchovávání venkovských folklorních tradic.

Závěrečná zpráva respektuje osnovu danou zákonem. Obsahuje však i některé nenáležitě informace (na hranici důvěrných informací jsou data narození učitelů, výsledky přijímacího řízení konkrétních žáků, výsledky prospěchu jednotlivců a jména rodičů problémových žáků).

Rozhodnutí ředitele jsou stručná a jasná, konkrétní a včasná. Ředitel je připraven, jak již bylo řečeno dříve, přijímat i náměty k práci od svých spolupracovníků a také od zřizovatele školy, se kterým je trvale v kontaktu.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení spolupracovníků je pružné. Všichni se scházejí ve sborovně školy a vzniklé problémy jsou řešeny okamžitě.

Snaha, aby třídní učitelé druhého stupně byli co nejčastěji se svými žáky, vedla k rozhodnutí, aby třídní učitelé vyučovali ve svých třídách vedle své vlastní odbornosti také rodinnou výchovu a občanskou výchovu.

Ředitel školy se snaží věnovat pozornost především začínajícím učitelům. Pedagogové mají příznávaný osobní příplatek podle všeobecně známých kritérií. Ta jsou vyvěšena ve sborovně a preferují především profesionální výkony při práci, opravy sešitů, tedy úkoly, které vyplývají z náplně práce, dále pak těžko uchopitelné a zhodnotitelné požadavky (spolehlivost, samostatnost, iniciativa a ochota učitelů) a uvádějí také mimoškolní práci s dětmi a péči o žáky, kteří se chystají k přijímacím zkouškám. Další kritéria jsou pak dopředu těžko předpověditelná (osobní příplatky za zastupování při výuce a za mimořádné události a okolnosti). Mezi kritérii zcela chybí podpora dalšího vzdělávání učitelů. Fond odborné literatury je podle potřeb doplňován. V současné době studuje jen výchovná poradkyně (nekvalifikovaná) problematiku žáků se specifickými poruchami učení a chování a vyučující anglického jazyka si rozšiřuje jazykové schopnosti. Ostatní učitelé se nezúčastňují žádných kurzů ani seminářů dílem proto, že je obtížné zajistit za účastníky kurzů zastupování, a dílem proto, že úroveň vzdělávacích akcí považuje ředitel školy za nízkou.

Kontrolní mechanizmy

Vzhledem k velikosti školy má ředitel možnost běžné provozní záležitosti kontrolovat v každodenním styku s pedagogickými spolupracovníky i s pracovníky správními (ranní kontrola nástupů personálu do zaměstnání, technického stavu školy, hygienických podmínek).

Plánování kontrol pedagogické činnosti je jen formální a soustřeďuje se na krátkodobé a namátkové hospitační návštěvy v průběhu hodin u méně zkušených vyučujících a na řídké hospitace v ucelených vyučovacích celcích s analýzou zhlédnuté hodiny. Ředitel tvrdí, že své podřízené dobře zná a není je tedy třeba pravidelně kontrolovat. Jinou formou kontroly výchovně–vzdělávacího procesu je kontrola písemných projevů žáků, kontrolních prací a žákovských knížek, stejně jako kontrola vedení povinné třídní dokumentace. Výsledky těchto kontrol analyzuje ředitel na poradách se všemi pedagogy. Kontrola je nedůsledná, a proto unikly nedostatky ve vyplňování třídní dokumentace, v zařazování nepatřičného učiva do výuky a zpoždování výuky v anglickém jazyce. Ředitel školy předložil záznamy ze své kontrolní činnosti, avšak zápisy z kontrol nebyly podepsány kontrolovanými pracovníky a v třídních knihách (ani v ložských) není jediný záznam o prováděné kontrole.

Kontrolu hospodaření usnadňují řediteli školy počítačové programy pro evidenci výdajů a pro čerpání mzdových prostředků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzhledem k ověřeným skutečnostem hodnotí Česká školní inspekce plánování školní práce, organizování a vedení pracovníků stejně jako uplatňování kontrolních mechanismů jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Škole byly stanoveny závazné ukazatele rozpočtu neinvestičních výdajů (NIV), mzdových prostředků, ostatních neinvestičních výdajů, ostatních plateb za provedenou práci a závazné limity počtu pracovníků. Škola v kontrolovaném období stanovené závazné ukazatele dodržela. Vykázala kladný hospodářský výsledek. Porovnáním stanoveného rozpočtu s výkazem zisků a ztrát v roce 2000 bylo zjištěno nedočerpání mzdových prostředků ve výši 0,01 %. Podíl příspěvku ze státního rozpočtu v roce 2000 činil na celkových nákladech 83 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci) škola v kontrolovaném období dodržela. Mzdové prostředky byly v průběhu sledovaného období čerpány rovnoměrně.

Přidělené mzdové prostředky byly vyčerpány ve výši 99,99 %. Nevyčerpané mzdové prostředky ve výši 0,01 % byly odvedeny Okresnímu úřadu, referátu školství v Lounech. V osobních spisech zaměstnanců chyběl doklad o vzdělání u osobních čísel 3, 4, 6, 7, 18, 43 a u osobních čísel 2, 3, 4, 6, 7, 15, 18, 34, 38, 43 nebyl přehled zaměstnání (délka praxe). Z uvedených důvodů nebylo možné zkontrolovat zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů dle příslušného nařízení vlády. V roce 2000 bylo u nenárokových složek platu

dodrženo čerpání, stanovené MŠMT ČR. Osobní příplatky čerpány ve výši 80 % a odměny ve výši 20 %. Tvorba a čerpání FKSP v roce 2000 byly v souladu se zákonnými normami. Škola má zpracovaný rozpočet FKSP včetně zásad pro jeho používání.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) v kontrolovaném období byly použity na nákup učebnic, učebních pomůcek, školních potřeb a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Použití finančních prostředků bylo doloženo účetními doklady, fakturami, pokladními doklady, výpisy z bankovního účtu. Procentní podíl z ONIV na učebnice a učební pomůcky činil ve sledovaném období 93,05 % a na další vzdělávání pedagogických pracovníků 6,95 %. Částka vztažná na žáka z ONIV na učebnice a učební pomůcky činila 376,70 Kč a na další vzdělávání pedagogických pracovníků činila 30,40 Kč.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Předložená výroční zpráva za rok byla zpracována v souladu s platnou právní normou. Výroční zpráva obsahuje stanovený výčet faktů a čísel včetně komentářů.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Na základě kontrolních zjištění v oblasti čerpání neinvestičních prostředků lze konstatovat, že finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období vzhledem k účelu jejich poskytnutí vynaloženy efektivně a hospodárně a se státním rozpočtem byly řádně zúčtovány.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina (dále jen ŠD) je umístěna v budově školy. V letošním školním roce je v jednom oddělení zapsáno celkem 25 žáků, v docházkovém deníku zapsáno celkem 37 žáků a od všech vybírá zřizovatel poplatek 50,- Kč. Poplatek zůstává škole, avšak využití poplatků zpětně pro ŠD není průkazné. Ředitelem školy nebyla předložena obecně závazná vyhláška, stanovující povinnost platit příspěvek a jeho splatnost. S žáky pracuje jedna vychovatelka s požadovaným vzděláním, která je dále zaměstnána jako učitelka hudební výchovy a logopedická asistentka. Vedení školy zajišťuje, aby vychovatelka nebyla v době činnosti družiny zodpovědná za více než vyhláškou o školních družinách předepsaný počet žáků.

Provozní doba je od 6.30 hodin do 7.30, odpolední činnost začíná v 11.30 a končí v 16.00 hodin a vyhovuje zákonným zástupcům žáků, neboť do školní družiny jsou přednostně zapisovány děti zaměstnaných matek.

Činnost ŠD vychází z pouhého týdenního plánování práce, roční plán chybí. Žáci v odpolední době si mohou ve ŠD plnit domácí úkoly. Problematickým se jeví skutečnost, že nápravu řeči u 5 žáků provádí vychovatelka v době činnosti školní družiny, což obojí činnost znesnadňuje a pro samotný logopedický výcvik je krajně nevhodné. Jinak se práce v družině zaměřuje na sportovní, výtvarné a pracovní činnosti, své místo zde nachází i relaxační aktivity. Pro bezproblémový chod ŠD byl zpracován vnitřní řád, který určuje nejen její činnost, ale i chování zapsaných a v družině přítomných žáků. Svou činností se školní družina podílí

na prezentaci školy, připravuje kulturní vystoupení a další společenské akce ve spolupráci se sousední mateřskou školou.

Povinná dokumentace ŠD je vedena na platných tiskopisech a kontrolou nebylo zjištěno porušení žádných právních norem. S vnitřním řádem školní družiny byli rodiče i žáci seznámeni.

ŠD je esteticky hezká, výzdobu tvoří žákovské práce výtvarné i rukodělné. Místnost je pro práci jednoho oddělení postačující, je vybavena starším, ale udržovaným úložným nábytkem, sedací nábytek, tj. židle a stoly, jsou vzhledem k věku a výšce žáků 1. a 2. ročníků, kteří zde píší i domácí úkoly nevyhovující. Žáci mohou využívat starší počítače. Pro rukodělné a výtvarné činnosti mají žáci k dispozici menší škálu spotřebního materiálu. Škola poskytuje ŠD především čtvrtky, ostatní materiál shání vychovatelka podle svých slov především u sponzorů. V rámci individuálních činností si mohou žáci vybrat z nabídky starších stavebnic, stolních her i hraček.

Personální podmínky školní družiny jsou velmi dobré, psychohygienické podmínky jsou jen průměrné vzhledem k tomu, že zde zároveň pokračuje psaním domácích úkolů školní práce a že při hře dětí několikrát týdně probíhá náprava řeči, stejně tak jsou průměrné materiální podmínky. Celkově lze činnost školní družiny hodnotit jako průměrnou.

Školní jídelna

Školní jídelna je umístěna v suterénu školy. Je rozdělena na část výrobní a odbytovou. Stravovací zařízení spadá do kategorie menších s maximálním počtem vyráběných jídel 200. Ve školní jídelně připravují obědy pro obyvatele obce. Okresní hygienik v Lounech vydal pod č.j. 2181/23/97 dne 11. 12. 1997 rozhodnutí, kterým souhlasí s rozšířením hospodářské činnosti školní jídelny. Stravování cizích osob však není vedeno jako hospodářská činnost. Cizí strážníci hradí celkem 30,- Kč (24,- Kč potraviny, 6,- Kč na provoz). Výdej stravy pro cizí strážníky je prováděn do přenosných nádob a je časově i prostorově oddělený. Výdejky potravin nejsou vedeny samostatně. Zaměstnanci školní jídelny připravují obědy pro cizí strážníky bez nároku na odměnu. Na stravování bylo v roce 2000 přihlášeno 103 dětí, 16 zaměstnanců školy a 67 cizích strážníků. V letošním roce je zapsáno 109 dětí, 18 zaměstnanců, 72 cizích strážníků. Jídelna je čistá, pedagogický dozor je zabezpečen po celou dobu výdeje stravy. Při kontrole záručních lhůt potravin a uskladnění potravin bylo zjištěno, že v den kontroly (19. 11.) je v mrazícím zařízení uskladněno zamražené maso dodané 6. 11. a 12. 11. 2001.

Nápojový automat je umístěn v chodbě školy.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

a) Dodržování stanovených výživových norem podle vyhlášky MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů

Čerpání doporučených výživových norem podle věkových kategorií nebylo možné propočítat, protože výdejky potravin jsou vedeny společně pro všechny strážníky, tedy i pro cizí.

b) Dodržování technologických postupů při přípravě pokrmů a jejich uvádění do oběhu

Sledováním pracovních postupů bylo zjištěno, že technologické postupy při výrobě pokrmů jsou dodržovány.

c) Správné stanovení finančních normativů na nákup potravin podle vyhlášky MŠMT č. 48/1993Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů

Finanční normativ je v souladu s vyhláškou.

d) Hygiena stravovacích služeb

Zaměstnanci mají platné zdravotní průkazy včetně hygienického minima. Zásady osobní hygieny jsou dodržovány podle platné legislativy v plném rozsahu.

Na základě kontrolního zjištění v oblasti školního stravování lze hodnotit výsledky školní jídelny jako průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané ŠÚ Louny pod č.j. 218/99-KÚ s účinností od 1. září 1999
- Zřizovací listina, vydaná obcí Panenský Týnec dne 7. prosince 1994 s platností od 1. ledna 1995
- Zahajovací výkazy školy za školní rok 1999/2000 a 2000/2001
- Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy pro školní rok 2000/2001 a 2001/2002
- Dlouhodobá koncepce školy, roční plán školy na školní rok 2001/2002, měsíční plány
- Rozvrhy vyučovacích hodin dle tříd a vyučujících platné pro školní rok 2001/2002
- Učební plán školy pro školní rok 2001/2002 a předložené tematické plány učiva pro školní rok 2001/2002
- Zápisy pedagogických rad ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002
- Vzorčky žákovských knížek, informativních notýsků a sešitů žáků ve školním roce 2001/2002
- Individuální vzdělávací programy pro žáky se specifickou vývojovou poruchou učení platné ve školním roce 2001/2002
- Školní řád pro školní rok 2001/2002
- Pracovní řád
- Vnitřní mzdový předpis
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Výkaz zisku a ztrát Úč ROPO 4-02 k 31. 12. 2000
- Rozvaha k 31. 12. 2000
- Výkaz Škol P 1-04 za rok 2000
- Vnitroorganizační směrnice vedení účetnictví
- Účtová osnova na rok 2000
- Rozpočet na r. 2000 včetně úprav
- Rozpočet FKSP na rok 2000 včetně zásad pro jeho používání a jeho čerpání za rok 2000
- Personální agenda namátkově vybraných pedagogických pracovníků
- Účetní doklady (došlé faktury) za duben 2000 a za říjen a listopad 2001
- Výdajové pokladní doklady za rok 2000 a 2001
- Dohody o práci mimo pracovní poměr

- Výkaz V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže stravování podle stavu k 15. 10. 2000 a 2001
- Přihlášky ke stravování ve školním roce 2001/2002
- Záznamy stravovaných osob a poplatků rok 2000
- Výdejky potravin za rok 2001 a 2001
- Jídelní lístky rok 2001
- Skladové karty 2000 a 2001
- Index skladních karet rok 2000 a 2001
- Zdravotní průkazy pracovníků školní jídelny
- Rozhodnutí hygienika č.j. 2181/23/97

ZÁVĚR

Základní škola Panenský Týnec leží na hranicích okresu Louny. Její poloha a finanční možnosti obecního rozpočtu limitují rozvoj školy.

Současný počet žáků přinutil obec žádat MŠMT o udělení výjimky v počtu žáků a tato výjimka byla obci udělena.

Žáci jsou vzděláváni pedagogy, z nichž 4 jsou v důchodovém věku (40%) a 4 jsou odborně a pedagogicky nezpůsobilí (40 %). Tento stav je pro školu nepříznivý. Dopravní obslužnost a vzdálenost od vzdělávacích center a jejich absence v okresním městě znesnadňují další vzdělávání pracovníků. Potřeba získat moderní psychologické, pedagogické a didaktické poznatky je akutní nejen pro učitele bez potřebné odborné a pedagogické způsobilosti. Materiální vybavení školy postačuje k plnění výchovně-vzdělávací činnosti, nedostatky jsou odstranitelné (dokoupit potřebné učebnice na 2. stupeň, doplnit vhodný žákovský nábytek apod.). Z ankety, na kterou odpověděli zástupci 36 rodin, vyplývá, že rodiče pocítují jako nedostatek právě malou zásobu titulů učebnic. Psychohygienické požadavky na pobyt žáků ve škole nelze přehlížet. Posunutím začátku vyučování na 7.45 vyšla škola vstříc žákům, kteří dojíždějí z okolních obcí do spádové školy příliš brzy ráno, avšak zkrácení přestávek je nevhodné pro relaxaci žáka. Školní družina plní několik rolí současně, někdy vytváří kombinace pracovních a relaxačních činností ve stejnou chvíli. Škola se nemůže opřít o obecně závaznou vyhlášku, stanovující povinnost platit příspěvek a jeho splatnost. Školní jídelna umožňuje stravování i pro obyvatele obce.

Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu prokázala snaživou práci pedagogů i žáků. To oceňují i rodiče, kteří až na 3 výjimky hodnotí školu jako vynikající až velmi dobrou, především si všímají příznivé atmosféry na škole a chválí snaživou práci pedagogů. Škola usiluje prezentovat výsledky své práce jak při veřejných vystoupeních, tak při společných akcích s místní mateřskou školou i formou školního časopisu. Žáci reprezentují školu především při sportovních soutěžích, kde navazují na dlouholeté tradice.

S přidělenými prostředky ze strany státu zachází škola promyšleně, hospodárně, efektivně a šetrně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Bečvář v.r.
Člen týmu	Mgr. Radek Dlouhý	Dlouhý v.r.
Člen týmu	Mgr. Miroslav Hyška	Hyška v.r..
Člen týmu	Mgr. Věra Slezáková	Slezáková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Alena Pospíšilová, Libuše Zmátlová

V Chomutově dne 30. listopadu 2001

Přílohy: 1 kus

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-12-06

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Josef Maleček

Maleček v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad, odbor školství	2001-12-20	061-328/2001-2005
Obec Panenský Týnec	2001-12-20	061-327/2001-2005
Rada školy	Není zřízena	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Nebyly zaslány.